

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2013 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

По предварителни данни на Националния статистически институт през първото шестмесечие на 2013 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 12 723 **извършени престъпления**.

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** е 13 905. Осъдените лица на възраст 14 - 17 години съставляват 5.6% от всички осъдени лица и достигат 782.

Броят на **обвиняемите лица през първото шестмесечие на 2013 г.** е 16 200, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 7 715 лица (47.6% от общия брой на обвиняемите);
- условно осъдени са 6 190 лица, или 38.2% от общия брой на обвиняемите;
- оправдателна присъда са получили 422 обвиняеми (2.6%);
- на 92 лица (0.6%) делата са прекратени;
- освободени от наказателна отговорност са 1 781 лица, или 11.0% от общия брой на обвиняемите.

През първото шестмесечие на 2013 г. най-голям е броят и относителният дял на **общоопасните престъпления**¹, завършили с осъждане. Техният брой достига 4 505, или 35.4% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените за извършването на този вид престъпления лица са 4 340, или 31.2% от всички осъдени лица.

• Престъпленията по транспорта и съобщенията, които са завършили с осъждане, са 3 444 (76.4% от общия брой на общоопасните престъпления, завършили с осъждане). Осъдените за тези престъпления са 3 380, или 77.9% от общия брой на лицата, осъдени за извършени общоопасни престъпления.

• За престъпления, свързани с наркотични вещества, са осъдени 579 лица. С осъдителна присъда са приключили делата за 655 престъпления от този вид.

За **престъпленията против собствеността**² с осъдителна присъда са приключили 3 973 престъпления (31.2%). Осъдените лица са 5 179, което представлява 37.2% от общия брой на осъдените за първото шестмесечие на 2013 година.

• Завършилите с осъждане за кражби на имущество престъпления са 3 047. За този вид престъпление са осъдени 4 218 лица (81.4% от общия брой на осъдените за престъпления против собствеността).

• За извършени 304 грабежа на имущество са осъдени 365 лица (7.0% от общия брой на осъдените за престъпления против собствеността).

• С осъдителна присъда са приключили делата за 181 извършени измами. Броят на осъдените лица за този вид престъпление е 186 (3.6%).

• За унищожаване и повреждане на имущество са приключили с осъдителна присъда 182 престъпления и са осъдени 155 лица (3.0%).

¹ В общоопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общоопасни престъпления.

² Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

През първото шестмесечие на 2013 г. с осъждане са завършили 764 престъпления против личността¹, или 6.0% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените лица са 696 (5.0% от общия брой на осъдените лица).

- За причиняване на телесна повреда завършилите с осъдителна присъда престъпления са 338. Броят на осъдените лица за този вид престъпления е 317.

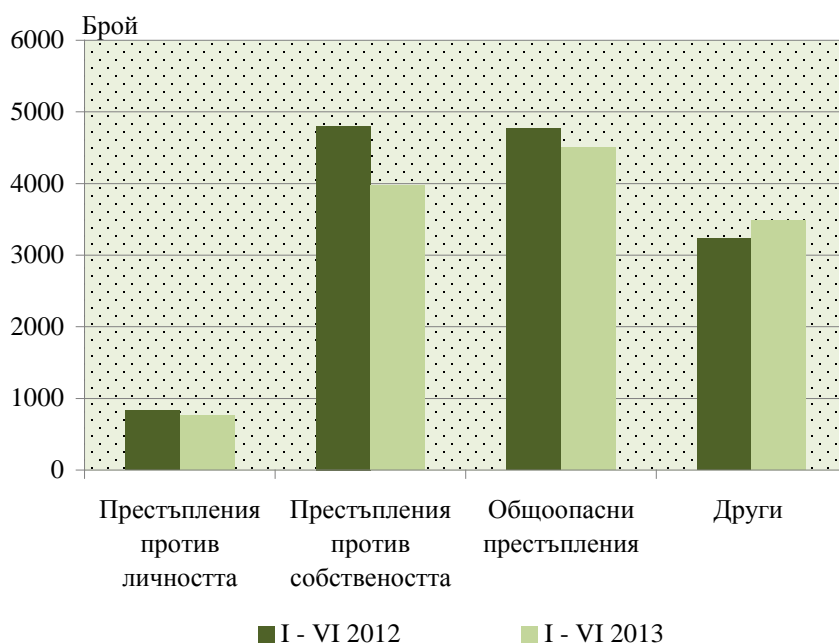
- Лицата, осъдени за разврат, са 126, или 18.1% от общия брой на лицата, осъдени за престъпления против личността.

- Завършили с осъдителни присъди са делата за 47 умишлени убийства (довършени и опити), като осъдените лица са 53.

- Лицата, осъдени за изнасилване и за опит за изнасилване през първото шестмесечие на 2013 г., са 40.

- За трафик на хора са завършили с осъдителни присъди 41 дела, като осъдените лица за този вид престъпление са 26.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година

¹ В престъпленията против личността се включват следните престъпления: убийство, телесна повреда, злепоставяне, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, издаване на чужда тайна, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

Осъдени лица за други видове престъпления

През първото шестмесечие на 2013 г. са осъдени за:

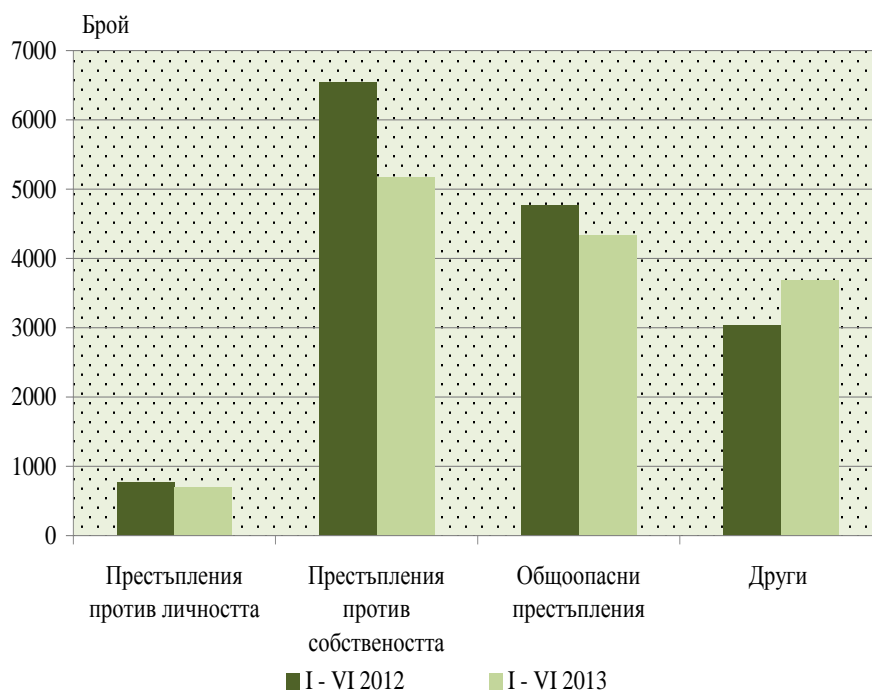
- Престъпления против стопанството - 1 372 лица (9.9% от общия брой на осъдените лица). С най-голям брой и относителен дял са осъдените лица за извършени престъпления против отделни стопански отрасли - 1 058 лица (77.1% от общия брой осъдени лица против стопанството), престъпления против паричната и кредитната система - 173 лица (12.6%), и против митническия режим - 131 лица (9.5%).

- Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции - 1 202 лица (8.6% от общия брой на осъдените лица). Сред тези престъпления с най-голям относителен дял са осъдените лица за извършени престъпления против реда на управлението - 90.8% (1 092 лица), докато при осъдените лица за подкупи този дял е 3.6% (43 лица).

- Документни престъпления - 364 лица (2.6%).
- Престъпления против брака, семейството и младежта - 326 лица (2.3%).
- Престъпления против реда и общественото спокойствие - 262 лица (1.9%). Сред тези престъпления с най-голям относителен дял са осъдените за хулигански прояви - 56.9% (149 лица).
- Престъпления против правата на гражданите - 103 лица (0.7%).
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система - 58 лица (0.4%).

Фиг. 2. Осъдени лица по глави от Наказателния кодекс през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година

Фиг. 3. Структура на осъдените лица по глави от Наказателния кодекс през първото шестмесечие на 2013 година

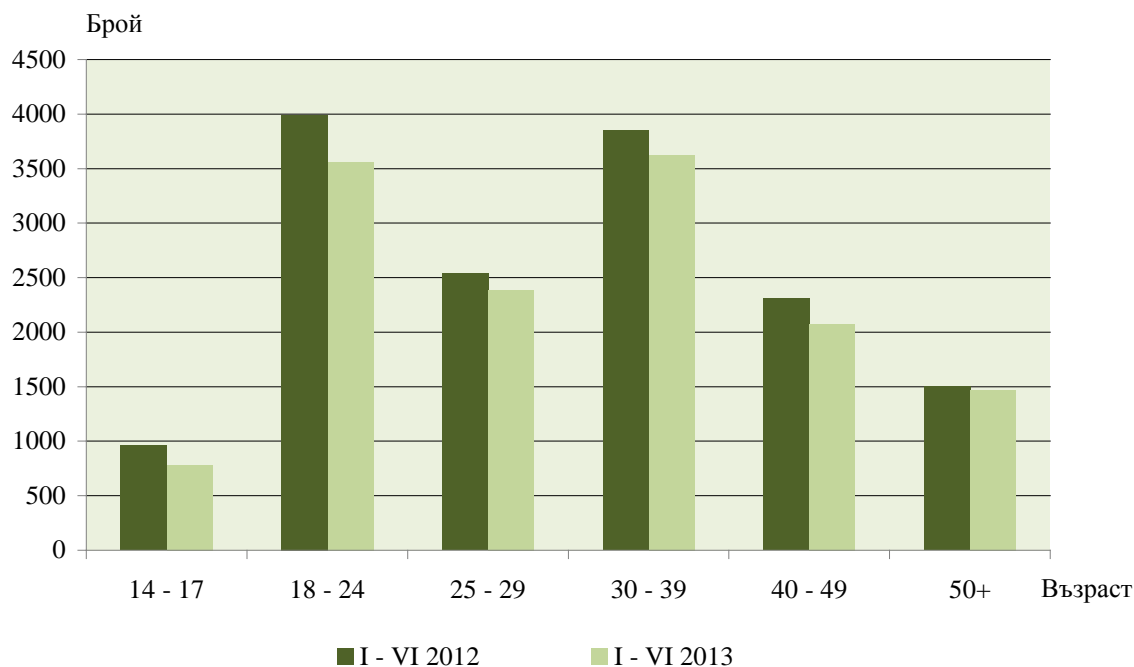
Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението през първото шестмесечие на 2013 г. на осъдените лица по пол и възраст е следното:

- Броят на осъдените мъже е 12 813, или 92.1% от общия брой на осъдените лица.
- Осъдените жени са 1 092 с относителен дял 7.9%.
- Най-голям е броят и дялът на осъдените лица на възраст 30 - 39 години - 3 625 лица, или 26.1% от общия брой на осъдените.
  - На второ място са осъдените лица на възраст 18 - 24 години - 3 561 лица, или 25.6%.
  - Осъдените лица на възраст 25 - 29 години са 2 389, или 17.2%.
  - Осъдените лица на възраст 40 - 49 години са 2 078, или 14.9%.
  - Осъдените лица на 50 и повече навършени години са 1 470, или 10.6%.
  - Най-малък е броят и дялът на осъдените лица на възраст 14 - 17 години - 782 лица, или 5.6% от общия брой на осъдените.

Фиг. 4. Осъдени лица по възраст през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година

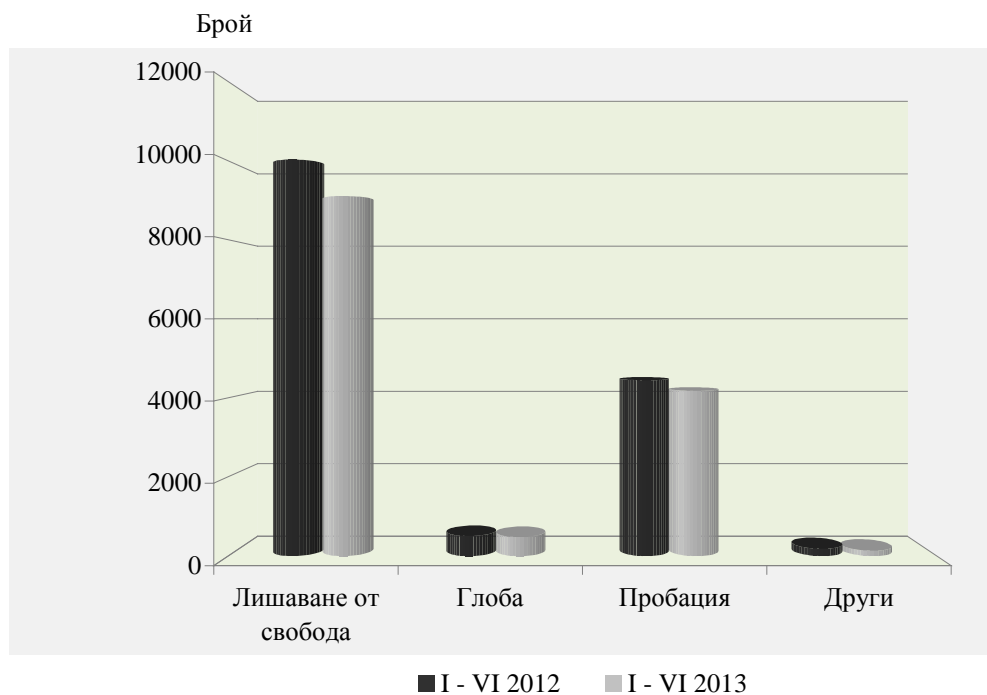
Осъдени лица по наложени наказания

Лицата, осъдени на „лишаване от свобода“ през първото шестмесечие на 2013 г., са 9 105 или 65.5% от общия брой на осъдените лица. От тях с най-голям брой и относителен дял са осъдените на „лишаване от свобода до 6 месеца“ - 4 569 лица (50.2% от всички лишени от свобода), следват осъдените на „лишаване от свобода от 6 месеца до 1 година“ - 2 572 лица (28.2%), на лишаване от свобода от 1 до 3 години - 1 653 лица (18.2%), на „лишаване от свобода от 3 до 5 години“ - 190 лица (2.1%). С „лишаване от свобода от 5 до 15 години“ са наказани 101 лица (1.1%), от 15 до 30 години - 20 лица (0.2%).

Наказанието „пробация“ е наложено на 4 183 лица, или 30.1% от всички осъдени лица. С „глоба“ са наказани 481 лица, или 3.5% от общия брой на осъдените лица.

Фиг. 5. Осъдени лица по наложени наказания през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица са на базата на шестмесечни данни, получавани от районните, окръжните, военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища, а от 2012 г. и за дейността на Специализирания наказателен съд. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд. В престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица за шестмесечието не са включени данните от Прокуратурата на Република България - Националната следствена служба.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за даден отчетен период се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същия период.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години. Непълнолетните са навършили 14 години, но ненавършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ: <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=25>.

Приложение

Таблица 1

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

(Брой)

Вид на престъплението	Първо шестмесечие на 2012			Първо шестмесечие на 2013 ³		
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
		общо	в т.ч. непълнолетни		общо	в т.ч. непълнолетни
Общо²	13680	15165	962	12723	13905	782
в това число:						
Престъпления против личността	836	777	55	764	696	42
от тях:						
Умишлено убийство (довършено и опит)	62	65	6	47	53	1
Причиняване на телесна повреда	368	374	24	338	317	14
Разврат в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	137	127	22	127	126	23
	43	44	2	42	40	5
Престъпления против правата на гражданите	110	105	1	97	103	2
Престъпления против брака, семейството и младежта	420	421	3	338	326	5
Престъпления против собствеността	4806	6543	829	3973	5179	623
в това число:						
Кражба	3667	5332	716	3047	4218	545
Грабеж	386	468	89	304	365	62
Присвояване	69	73	-	60	61	-
Измама	231	235	1	181	186	3
Изнудване	31	33	2	16	18	2
Унищожаване и повреждане на имущество	186	163	15	182	155	8
Престъпления против стопанството	1209	1266	13	1328	1372	12
в т.ч. против митническия режим (контрабанда)	65	68	-	124	131	-

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени
лица през първото шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

(Продължение и край)

(Брой)

Вид на престъплението	Първо шестмесечие на 2012			Първо шестмесечие на 2013 ³		
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
		общо	в т.ч. непълнолетни		общо	в т.ч. непълнолетни
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	116	60	-	63	58	1
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	616	650	10	896	1202	40
в това число:						
Незаконно преминаване през граница	344	393	6	647	958	40
Превеждане през граница	39	55	-	46	62	-
Подкуп	55	49	-	42	43	-
Документни престъпления	495	434	2	489	364	2
Престъпления против реда и общественото спокойствие	288	280	3	266	262	8
в т.ч. хулиганство	192	170	1	160	149	5
Общопасни престъпления	4772	4609	46	4505	4340	47
в това число:						
Палеж	29	33	2	40	48	2
Незаконно производство, притежаване и използване на оръжие, взривове и боеприпаси	242	208	4	258	223	-
Престъпления по транспорта и съобщенията	3768	3697	14	3446	3383	16
Противозаконно отнемане на МПС	70	75	14	79	84	6
Престъпления, свързани с наркотици	627	572	12	655	579	22
Военни престъпления	12	20	-	4	3	-

¹ С влезли в сила присъди.

² Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

³ Предварителни данни.

Таблица 2

Осъдени лица по пол и възраст през първото шестмесечие на
2012 и 2013 година¹

Пол Възраст	(Брой)	
	Първо шестмесечие на 2012	Първо шестмесечие на 2013 ³
Общо²	15165	13905
Мъже	14123	12813
Жени	1042	1092
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	962	782
Мъже	921	752
Жени	41	30
Пълнолетни лица (18 и повече години)	14203	13123
Мъже	13202	12061
Жени	1001	1062
18 - 24	3994	3561
Мъже	3809	3399
Жени	185	162
25 - 29	2541	2389
Мъже	2400	2194
Жени	141	195
30 - 39	3854	3625
Мъже	3570	3316
Жени	284	309
40 - 49	2310	2078
Мъже	2109	1885
Жени	201	193
50 и повече	1504	1470
Мъже	1314	1267
Жени	190	203

¹ С влезли в сила присъди.

² Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

³ Предварителни данни.

Таблица 3

Осъдени лица по наложени наказания през първото
шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

Наложени наказания	(Брой)	
	Първо шестмесечие на 2012	Първо шестмесечие на 2013 ³
Общо²	15165	13905
в т.ч. условно осъдени	6598	6190
Лишаване от свобода - общо	10026	9105
До 6 месеца	4632	4569
От 6 месеца до 1 година	3080	2572
От 1 до 3 години	1959	1653
От 3 до 5 години	232	190
От 5 до 10 години	85	85
От 10 до 15 години	15	16
Над 15 години	23	20
Доживотен затвор	2	-
Доживотен затвор без замяна	-	-
Глоба	506	481
Пробация	4450	4183
Други	181	136

¹ С влезли в сила присъди.

² Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

³ Предварителни данни.